

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
La străinătate 300 Lei

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, jud. Târnava-Mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

† MITROPOLITUL VASILE

Vineri în 25 Ianuarie, pe la orele 11 noaptea, Mitropolitul Vasile al Blajului și-a închis ochii pentru totdeauna. Marele vlădică, marele ctitor de școli, învățatul fără seamăn, harnicul chivernisitor al averilor mitropoliei, neînfricatul luptător național, gospodarul luminat și înțelept, mucenicul neînfricat de puterea boalelor și a suferințelor, nu mai este. Un atac de inimă, unul dintre acele atacuri cari, începând cu anul 1922 tot mereu îl nelinișteau, a pus capet vieții sale, în miez de noapte, — și cu toate că știa că'n curând trebuie să vină, — pe neașteptate, ca să se plinească par'că aceea cântare din săptămâna mare care zice: „Iată mirele vine în miezul nopții și feribit e robul pe care-l va afla priveghind..“

Mitropolitul Vasile a primit moartea cu brațele deschise, ca pe un prieten bun și milostiv, care l-a scăpat de atâtea neazuri și greutăți, de atâtea chinuri, suferințe și nopți nedormite. A primit-o senin și cu inima împăcată, pentru că el era, după cum însuși a spus și cu prilejul felicitărilor de anul nou, pregătit să o primească, împlinindu-și datorința pe deplin.

Prin moartea Mitropolitului Vasile, Blajul și biserica unită își pierde un stâlp puternic, care foarte cu greu se va putea înlocui, neamul românesc un mare fiu, iar țara pe un cetățean cum puțini a mai avut. Pentru că Mitropolitul Vasile a fost mare, nu numai ca învățat, ci și ca ctitor de școli, ca arhiereu și ca om.

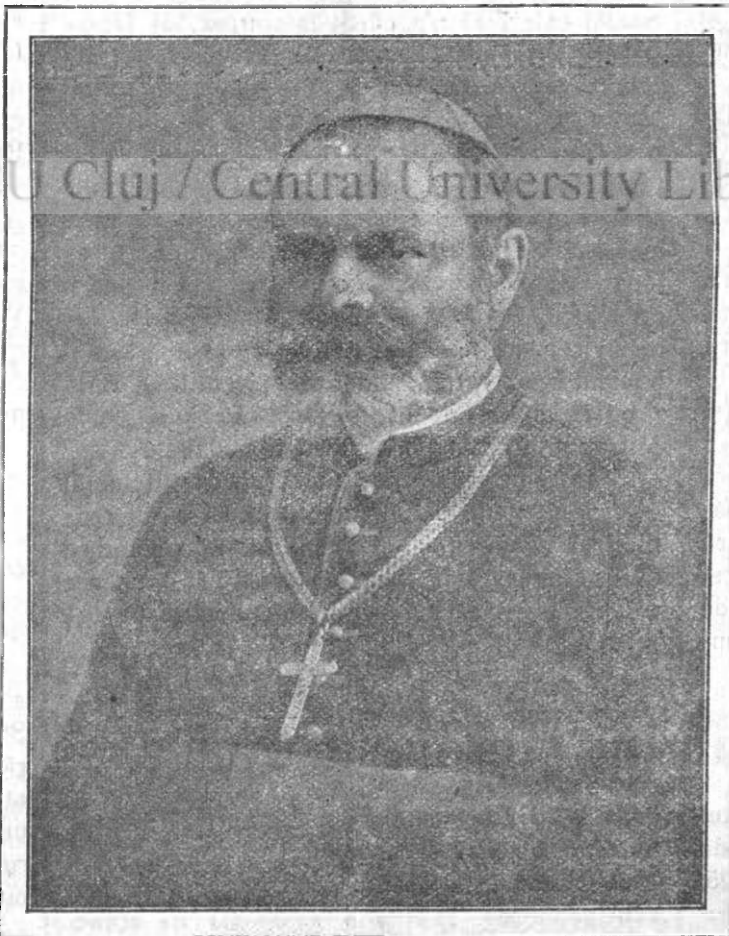
Că ce mare învățat a fost, o știu nu numai toți preoții noștri cari din cărțile lui au învățat, ci o știe un neam întreg și întreagă biserica apuseană catolică. Nimenea decă nu a studiat mai bine și nu a dovedit cu mai multă știință, că singura biserică catolică este cea adevărată, decât Mitropolitul Vasile. În cartea sa „Dogmatica specială“ el a luat pe rând cele patru puncte de deosebire între cele două biserici și a dovedit că biserica unită are dreptate, nu numai din Scriptură ci din însăși cărțile bisericesti ale ortodocșilor. Le-a arătat că ei înșiși cântă troparele și condacele, în stihirile și stihovele lor, că Petru este vârhovnicul sau căpetenia apostolilor, că Spiritul Sfânt și dela Fiul porcede, că este pe lumea cealaltă și purga-

tor sau loc curățitor, că sfânta cuminecătură se poate face și din pâne nedospită, că Papa nu poate greși când e vorba de învățatură de credință și de morală. Și aceste puncte cu atâta putere le-a susținut, încât însuși Sfântul Părinte dela Roma, care atâția profesori învățați

nași într'un orfelinat al bisericii noastre, unde să-și primească îngrijire și creștere creștinească. De aceea a făcut apel la inimele credincioșilor noștri ca să dea fiecare ce poate: perini, țoale, cearceafuri, ștergare, bani ori bucate pentru susținerea unui orfelinat la Blaj, mutat mai târziu la Obreja. Și să-l fi văzut, cu câtă dragoste desfăcea pachetele sosite cu poșta ori cu trenul, cum, cu mâna proprie, împărțea ștergarele, cearceafurile, fețișoarele de perină, fiecare la locul lor. Cu câtă dragoste vorbea cu copilașii aceia nevinovați, cu câtă îndelungărbdare îi îndruma și învăța, cum se interesa de mâncarea, îmbrăcămintea și învățatura lor, cum a ocupat cu acest orfelinat toate casele capitulare din Blaj, cum îi împărțea, pe unii la meserii, pe alții la dascălie, la preoție ori la alte școli înalte, după cum aveau minte și silință.

Îndatăce ajunge mitropolit, cel dintâi gând îi este să înmulțească școlile Blajului și să facă din acest orașel dela îmbinarea Târnavelor un oraș al școlilor, un neasemănat așezământ al culturii și al creșterii religioase. Cel dintâi gând al lui e să avem mame bune, de aceea și întemeiază mai întâi școli de fete: liceul de fete, școala normală de fete, școala comercială superioară de fete și școala de menaj. „Dacă vom avea mame creștine, viitorul bisericii și al neamului nostru este asigurat“ — spunea adormitul în Domnul în repeșite rânduri. Nici de băieți nu și-a uitat însă, de aceea a întregit Școala Normală pentru învățători la șapte clase, a întemeiat Școala Comercială Superioară, Școala de Arte și Meserii, iară Teologia a ridicat-o la rangul de Academie. Toate aceste școli le-a înzestrat și cu zidiri potrivite și cât se poate mai frumoase.

Ca să poată da o creștere cât mai bună fetișelor, a socotit de bine să întemeieze un cin de călugărițe române, cari să nu aibă altă grijă decât creșterea gingașelor odrasle ale neamului. Și a întemeiat Congregația Surorilor noastre, care însă nu se îngrijește numai de creșterea copilelor, în Institutul Recunoștinții dela Blaj, în căminul studentelor universitare dela Cluj și în școala primară catolică dela Brăila și Craiova, ci și de învățatura și vindecarea lor. Această Congregație are adecă unele călu-

are, a poruncit ca aceste părți din cărțile mitropolitului Dr. Vasile Suciu să fie traduse în limba latină, pentru ca să le poată cunoaște toți învățații, toți profesorii și toți preoții catolici ai lumii. Așadară fama mitropolitului Vasile, în privința aceasta, a trecut binișor hotarele țării noastre, fiind unul din pușinii mari învățați ai lumii.

Mare a fost Mitropolitul Vasile ca ctitor de școli și de așezăminte culturale. Îndată ce ajunge în 1918 vicar capitular, își dă seama, căți orfani de războiu vor rămânea fără îngrijitori, fără sprijin, pe ulițele oamenilor. De aceea se face punte și luntre ca acești nenorociți să nu rămână ca vai de ei, ci să fie adu-

gărițe profesoare și educatoare, iar altele îngrijitoare de bolnavi la sanatoriu pentru tuberculoși din Aiud și Geoagiul de jos, la sanatoriu chirurgical „Mihai Bravu” dela Craiova și în spitatul de stat dela Reghin.

Tot pentru creșterea în spirit creștinesc a fetițelor a întemeiat „Institutul Recunoștinței”, aceea mare zidire care cuprinde în sine trei școli de fete: liceul, școala normală și școala comercială, un internat în care se dă creșterea creștinească și românească la 300 de fete și înșiși Congregația Surorilor „Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioară Maria”.

Nici de băieți nu și-a uitat însă, de aceea a chemat la Blaj pe călugării francezi asumpționiști cari, trecând la ritul nostru, conduc „Casa Domnului” și Internatul Vancean de băieți cu atâta grijă și înțelepciune, încât mai bine nu găsești nici la neamurile cele mai înaintate ale apusului luminat.

Ca arhieru a vizitat aproape jumătate din Arhidieceză, mergând din sat în sat și din biserică în biserică, predicând și mângâind credincioșii. De aceea a întemeiat „Agru”-1, aceea tovărășie minunată de întărire a vieții religioase, care atâta bine face bisericii și neamului nostru; de aceea a introdus exercițiile spirituale pentru preoți, și anume așa că tot la trei ani ajunge fiecare preot să stea la Blaj câte 4 zile, ascultând predicile celor mai de seamă duhovnici, reculegându-se sufletește, ca astfel curății ei înșiși să-și poată conduce turmele cuvântătoare la pășune cât mai bună și sănătoasă; tot de aceea a încurajat cât a putut și misiunile populare, convins fiind că un popor fără credință și fără convingere religioasă se prăbușește fără doar și poate.

Ca mitropolit a luptat mult pentru întemeierea Episcopiei Maramureșului, în părțile de miazănoapte ale Mitropoliei, și pentru desființarea episcopiei Hajdudorogului, eliberând astfel parohiile noastre din ghiarele Ungurilor.

I sfârșit a fost mare ca om, pentru că s'a știut stăpâni pe sine ca pușini alții, pentru că a fost foarte milostiv și pentru că a suferit cu răbdare cum pușini au știut să sufere.

S'a putut stăpâni, pentru că niciodată (și asta-i mare vorbă) n'a beut mai mult de 1—2 pahare de vin, ba, într-o vreme, până când era încă sănătos, n'a beut de loc, cu toate că-i plăcea și-i făcea bine. S'a știut stăpâni, pentru că a trăit o viață de adevărat inger în trup omnesc, stând mai mult acasă, în camera sa de lucru, citind și scriind și rugându-se lui Dumnezeu.

Ultimele zile ale marelui mitropolit Vasile

Suferințele fizice prin cari a trecut Inaltul Ierarh de 10 ani încoace, sunt cunoscute de întreaga lume românească. În vara anului 1925, căutând la Techirghiol alinare unui bănuț reumatism, s'a întors greu bolnav, încât medicii au fost nevoiți să-i propună o amputare a piciorului stâng. Arterioscleroza și diabetul își dăduseră mâna, ca să roadă la rădăcină un copac de bărbat, cum numai în codrii Făgărașului se pot întâlni.

Profesorul Dr. Iuliu Hațieganu dela Facultatea de medicină din Cluj, fost elev al Inaltului Ierarh, a depus toate silințele ca să convingă pe marele preot că — intervenția chirurgicală este absolut necesară și singură ea poate mântui pentru biserică și neam o viață de realizări strălucite, abia începută.

— Domnule doctor, eu nu mă tem de moarte și plec bucuros, împăcat și cu Dumnezeu și cu oamenii!

— Desigur Excelență, ripostă cu profundă venerațiune și dragoste filială profesorul Hație-

A fost milostiv, nu dând la țigani din Blaj câte un Leu-doi zilnic, pentru că nu putea suferi pe oamenii leneși, ci dând sume mari la zidirea școlilor, bisericilor și caselor parohiale din Arhidieceză. Tot ce a câștigat pentru aceasta a cheltuit, iară pe sine absolut nimica, pentru că umbla în reverenzi roase și vechi, într'un palton de iarnă vechiu și fără față, numai ca să poată ajutama școlile și bisericile. Dovada cea mai bună pentru milostenia sa este ziarul lui de cassă în care și-a însemnat tot ce a cheltuit, așa că istoria-l va putea judeca după vrednicie.

A suferit ca Iov. Când în vara anului 1926 a mers la Techirghiol ca să-și vindece o reumă închipuită, — care însă nu era altceva decât o arterioscleroză grozavă, adică o înfundare a vinelor cu săruri, așa că sângele nu putea străbate în de ajuns la picioare mai ales — și când i-s'a ivit între degetele piciorului stâng rana aceea care nu s'a vindecat nici cum, — cu câtă seninătate a suferit să l-se taie întâia oră trei degete, pe urmă piciorul întreg, mai întâi dela genunchi în jos, și mai pe urmă dela genunchi binisor în sus! Și cât necaz a mai avut când cu stomacul, când cu ficatul, când cu piciorul cel rămas, care era mult mai rău decât cel tăiat! Înainte cu trei ani apoi a avut o revărsare de sânge la creeri, în urma căreia nu și-a mai putut folosi nici piciorul drept, iară cu mâna dreaptă abia-și putea scrie numele. Și a mai venit și al doilea atac, la creeri, dar mintea i a rămas limpede și, rând pe rând, a putut din nou scrie, ceace a fost una dintre cele mai mari bucurii ale vieții sale. — În tot cursul boalei sale însă n'a cârtit împotriva lui Dumnezeu, nici nu s'a răsculat, ci s'a rugat lui Dumnezeu să nu-l lase să se chinuie prea mult înainte de moarte. Numai medicul nostru arhidiecezan Dr. Virgil Baican, care de opt ani a ținut sufletul în el, dându-i câte 2 injecții la zi și studiind cele mai noi descoperiri ale științei medicale pentru a-i ușora suferințele, știe cât a suferit Mitropolitul Vasile și cu câtă răbdare creștinească. Iară profesorul universitar Dr. Iacobovici, care i-a tăiat piciorul, a spus că mulți oameni a operat în viață, atâta credință, atâta răbdare, atâta nădejde în Dumnezeu însă ca la Mitropolitul Vasile n'a văzut niciodată.

Iată, pe scurt, cine a fost Dr. Vasile Suciul Mulțămim lui Dumnezeu că ne-a învrednicit să avem un astfel de mitropolit, rugându-l să-l odihnească în pace, cu dreptii să-l numere și spre el să se îndure ca un bun și de oameni iubitor.

Părintele Iuliu

ganu — dar ne temem noi de această moarte. Se teme biserică și neamul..!

Operația s'a făcut în două reprize: întâi sub genunchi, apoi sub șold. Iar de atunci viața Mitropolitului dela Blaj s'a împărțit între masa de lucru și pat. La ocazii mari, când o cereau interesele bisericii, ale clerului sau ale instituțiilor culturale din Blaj, își puneia viața în cumpănă și, însoțit de un singur servitor, se lăsa dus la București, la Palat, antișambra pe la dd. miniștri, ori înfrunța lunga cale până la Roma străbună, ca să aducă întărire sufletului său și chiag lipsurilor și sărăciei noastre dela Sf. Părinte al creștinătății universale.

În acest fel, după norocoasa operație dela Cluj, Preasfințitul dela Blaj a mai putut munci spre binele bisericii și al neamului 10 ani. Roadele acestei epoci sunt mai mult decât strălucite. Călătorul care ia linia ferată București—Cluj, după gara Câmpia Libertății, vede o întreagă serie de palate școlare moderne. Ele fac dovadă de avânturile la cari s'a știut înălța

acest Arhieru-invalid, acest trunchiu pietros om, în timpul când atâția alții nici cu piciorle întregi nu pot să urce o colină..!

Primul atac

Din toamna anului 1934 Inalt Preasfințitul a început a se plânge și de cord, plus alte mizerii ale unui corp măcinat de nemig și de injecțiile nenumărate ce primea zilnic. Proteza adusă dela Bologna, dela cel mai mare bru ortopedist al Europei, n'a putut-o înbuința nici odată.

În ziua de Schimbarea la față (6 August) a avut primul atac la inimă. De-atunci se bănuie că Inaltul Prelat nu va mai putea-o duce timp.

Atacurile s'au repetat la intervale, cel mai ușor, când mai grav. Secretarul mitropolit, Păr. Dr. Ion Cristea, singura persoană care înafară de servitor, dormea în palatul arhieresc, era totdeauna pregătit cu patrafirul molitvelnicul, mai ales în nopțile lungi.

Înafară de indispozițiile obișnuite, Inalt Preasfințitul era veșnic ocupat cu hârtiile administrației bisericești, presida consiliile consiliare, primea în audiențe, discuta chestii edtare, culturale. Și abia rar se putea observa oboseala trupului chinuit de dureri și de privirile impuse.

La începutul săptămânii, cel care se acesea rânduri, a văzut pe Excelența Sa se în timpul mesei. Cina mai mult decât frugă (lapte cu mămăligă și compot) a început doza reglementară de „insulină”.

Conversația a fost însă foarte animată vicioasă. Din timpul vicariatului nu l-am văzut Inalt Preasfinția Sa atât de bine dispus. Mai târziu, trecând la convorbiri de ordin general, privind soarta Românilor din Secol, Excelența Sa s'a înnegurat la față și a excidureros:

— Câte memorii n'am făcut, câte făcături n'am primit, dar ajutoarele promise mai sosit! Hârtii da, câte vrei, parale însă Voi fi silit să revoc pe preoții numiți acolo și mor de foame. M'au purtat destul cu vorbice ce se laudă cu reromânizarea secuilor, menilor nu le mai cred, nu le mai cred!

Clipele din urnă

În ziua de 13 Ianuarie a avut primul de cord, mai serios, în 1935. Atunci a spus secretarului său:

Dacă voui muri azi, mor chiar în ziua de naștere! (A murit cu 13 zile mai târziu)

Joi, în 24 Ianuarie, spre ora 1 noaptea simțit iarăși rău și a cerut să fie împărțit Sf. Taine. În aceeași zi, toată vremea s'a rău, și nu lăsa să fie o clipă singur. Singur atâta de mult iubită altă dată, acum fi în un fel de genă inconștientă. Medicul său rugat să părăsească absolut orice ocupație cială, interzicându-i și citirea corespondenței.

Joi, spre Vineri noaptea, la ora 1 a din nou să fie cuminecat. Vineri, în 25 nuarie, pe la amiază s'a simțit bine și masă a așipit un sfert-două de ceas, liniștit de obicei.

Înainte prânzului a făcut într'una șteli, adunând sume în registre, scoțind șold. Era enervat că nu poate da nici cum de sumei de 4 (zi patru) lei. A și rămas înscris în registrul respectiv, cu frumoasa sa sciligrafică:

— De 4 lei nu pot da seamă!

La ora 5.45 a cerut să vie trăsura la sfăcând obișnuita plimbare, însoțit de secretar Păr. Dr. I. Cristea. Il preocupa soarta creșcioșilor din capitala Moldovei, unde și destia pe preotul respectiv.

Cina (vinate împănate și compot) a ră aproape neatinsă. Se plânse secretarului:

— Nimic nu-mi mai trebuie!

Cordul bolnav începu iarăși cu presemnele rele. Se trimise după medic. La ora 8:15 seara primi o nouă injecție; apoi, liniștindu-se, însuși înalt Preasfinția Sa trimise pe toată lumea (medicul, secretarul, servitorul) la culcare.

La ora 9 ceru să fie trecut în dormitor, unde pâr. Cristea ceti psalmii de seara în locul Arhiereului.

La 10:20 servitorul, chemat cu soneria, a văzut că bunul Stăpân își trăiește clipele din urmă și alergă după Pâr. Secretar.

Înalt Preasfințitul ședea pe dunga patului, cu brațele sprijinite pe o măsuță, ca pentru rugăciune și, când a sosit secretarul, zise, liniștit, senin:

— Rogu-te Părinte, dă-mi deslegarea!

Tânărul preot desprinsese un crucifix de pe pereții de alături și îl puse în mâna muribundului, care îl sărută și îl strânse la piept cu ardoare.

În chilia austeră, călugărească, în semi-obscurel răspândit de un bec minuscul, răsună dulos și înăbușit de lacrimi deslegarea obișnuită la ieșirea sufletelor de creștin.

Afară, orașelul istoric dela îmbinarea Târnavelor, doarme greu sub înveliș de negură cu promoroacă. Nu se mai văd nici turnurile înalte, masive, ale catedralei. Nici ornicul nu mai bate. Noapte adâncă pretutindeni...

În vechiul castel al vlădicilor uniți și al Prinților Transilvaniei de demult, Mitropolitul Dr. Vasile Suciu al Blajului pleacă fruntea grea de gânduri, de suferințe, de planuri, închide ochii pe vecie și expliază lin..!

Inmormântarea I. P. Sf. Mitropolit Vasile

28 Ianuarie. Astăzi înainte de masă, sicriul cu rămășițele pământești ale I. P. Sf. Mitropolit Vasile, a fost dus în catedrală. Ex. Sa își părăsește lăcașul de înfăptuirii mărețe și de suferințe neînchipuite.

Sobor de canonici și preoți, în frunte cu Ex. Sa Episcopul Valeriu Traian Frențiu, oficiază slujba dumnezească.

*

Seara, către oarele 7, orașul nostru seamănă a furnicar. Trenurile au vărsat în gara noastră lume multă, lume tristă. Un autobus dela Cluj c'un șir de maice călugărițe, profesoare și studențe, se oprește în fața »Institutului Recunoștinței«.

La cancelaria mitropolitană, unul intră altul iasă. Sosesc telegramele cu zecile. Directorul cancelariei schițează aranjamentul catedralei pentru ziua viitoare. Așteptând o ieșire privesc din ușa cancelariei spre castelul îmbrăcat în întrec. Alături, un maior dela vânători stă pierdut privind spre lăcașul tainelor. Prin minte îmi trece o amintire. Mai în vară, târziu, spre miez de noapte, am văzut pe d. dr. Virgil Baican, medicul arhidiecezan, grăbindu-și pașii prin alea curții mitropolitane. S'a pierdut apoi în dosul ușilor. Prin lumina ferestrelor, mi-s'a zugrăvit atunci în minte toată taina durerilor de dincolo de ferestrele luminate, unde un doctor — pentru a câta oară? — lungea firul vieții celui mai drag fiu al bisericii.

În astă seară, prima seară, luminile castelului sunt stinse. A intrat moartea, și lumina a fugit afară. Deasupra castelului, bătut de vânt, negru, flutură semnul morții.

*

29 Ianuarie. Ziua sorocită înmormântării marelui Arhiereu. Pe străzile orașelului nostru liniștit încă nu s'au revărsat

S'a dus, a trecut.

Era măsura vremii 22.55, spre miez de noapte.

Alături, lângă patul de mucenic, plângea cu hohote secretarul tinerel și încremenise, cu ochii imobili și uscați, servitorul care-și pierdu-se stăpânul.

Încolo, doar' gangurile strămte, întortochlate, ale castelului, îngână uitate plânsete de crivăț.

Mitropolitul Blajului nu mai este între cei vii!

Măria Sa „Vasile Vodă”, cum l-a numit ocazional d. N. Iorga, marele nostru istoric, s'a mutat la străbuni!

Primele măsuri

A fost vestit numai decât Ilustritatea Sa Jacob Popa, vicarul arhiepiscopesc și membrul veneratului Capitlu, cari au și sosit la patul marelui defunct. Rev. D. canonic Ștefan Roșianu, a luat dispoziții ca să se poată îndeplini formele consfințite ale ritualului bisericesc. Corpul răposatului a fost spălat cu unt de lemn apoi așezat.

Încă în aceeași noapte au plecat telegramele oficiale către Guvern, către Congregația Orientală din Roma, către Episcopii sufragani ai Provinciei mitropolitane de Alba Iulia și Făgăraș. A fost vestită presa etc. Iar Sâmbătă dimineața, clopotele catedralei vestiau cu glas înflorat marea catastrofă.

Inmormântarea se va face în ziua de Marți, 29 Ianuarie.

A. MELIN

bine zorile dimineții, când lumea a început să roiască spre catedrală. Preoți bătrâni, cu fuio alb în barbă, cu capul greu de amintiri din alte vremuri, de clipe petrecute împreună cu răposatul. Un grup de protopopi se desprinde de undeva de aproape de Mitropolie, și, după o noapte de veghe pășesc îngândurați spre locul cu sicriul fostului Păstor.

La ora 8.30 se va începe liturgia pontificală. În catedrală se intră cu bilet dela Oficiul Arhidiecezan. Lumea se grăbește mereu, să nu scape începutul slujbei dumnezeiești. În față stau înșiruiți, stan de piatră, soldații companiei de onoare din garnizoana Aiud. Alături de ei muzică militară, un pluton de jandarmi și poliția locală care menține ordinea.

Cerul de dimineață era posomorât. Din văzduhurile sale trimetea fulgi mari, înceți, ca lacrimi de amară durere. Acum

s'au oprit. Norii stau însă spânzurați deasupra, amenințători, ca și corbii în jurul prăzii.

În mijlocul catedralei, ridicat ca să poată fi văzut și dela ușă, se află sicriul răposatului. În jur tețe plânse, îndoliate.

Pe jos și pe pereți sunt așezate fire electrice. Radio-ul din București și-a trimis un inginer care a făcut instalațiile de lipsă, a făcut legătura cu București-ul și de aici s'a trimis ceremonia înmormântării pe valurile aerului în întreaga lume. La ora 8.30 se începe liturgia pontificală, slujită de înalt preasfințitul Orăzii, apoi prohodul la care servesc toți episcopii români uniți, Excelențele Lor: Valeriu Traian Frențiu dela Oradea, Iuliu Hossu dela Cluj, Alexandru Nicolescu dela Lugoj și Alexandru Rusu dela Baia Mare.

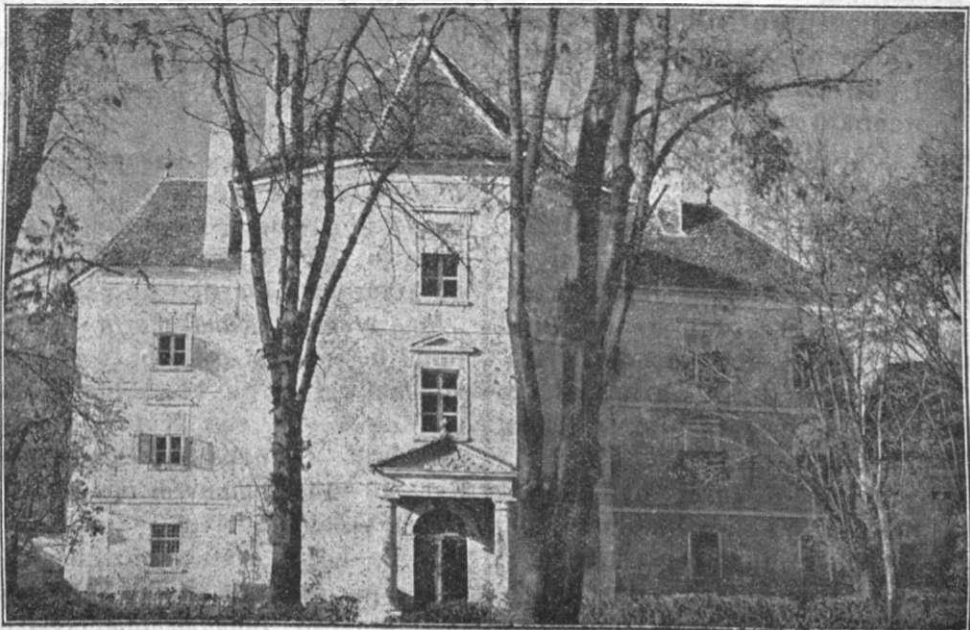
Lumea intră mereu și nu se mai termină. Mulți așteaptă afară, în fața balustradei, căci în catedrală nu mai încap. De afară, din fața megafoanelor, slujba se aude duios. În tremurăturile glasurilor celor ce servesc, se simte jale multă. Corul mixt al catedralei răsună lin, tânguitor, iar pâr. canonic Ioan Moldovan, prin glasul său armonios — pe care altă dată răposatul l-a dus ca să preamărească mărețiile dumnezeiești tocmai în cetatea eternă a Papii, — scoate din adâncul firii fiori de măreață durere.

Clopotele, jalnic, răsună mereu, răspândesc în valuri îndoliate vestea morții și cheamă lumea la rugă.

*

S'au strâns mulți în jurul sicriului mitropolitan, încât paginile ziarului nu ne-ar ajunge să-i numim pe toți. Schițăm însă, prin numele unor ilustre persoane, măreața companie de onoare a Mitropolitului Suciu.

Din ușa stângă a altarului privită, unde s'a strâns mănunchiul de gazetari, catedrala se prezintă astfel. La dreapta, într'un fotoliu anume așezat, se află colonelul Drossu, reprezentantul oficial al M. Sale Regelui Corol al II-lea. Peste drum, în scaunul mitropolitan, a luat loc Mgr. Valerio Valeri, nuntiu apostolic la București, reprezentant al Preafericitului Părinte Papa Pius XI. În stranele canonice din dreapta și din stânga au luat loc: I. P. Sf. Mitropolitul Cisar dela București; P. Sf. Sa Episcopul Visarion Putu al Hotinului, reprezentant al bisericii ortodoxe și a I. P. Sf. Patriarh Miron Cristea, P. Sf. Sa Arhiereul Vasile Stan, reprezentând Mitropolia Sibiului și pe I.

I. P. S. Mitropolit a părăsit castelul mitropolitan

P. Sf. Sa Mitropolitul Bălan, dl. Angelescu ministrul instrucțiunii, și P. Sf. Sa Episcopul Fiedler, Al. Lapedatu, ministrul cultelor, reprezentând guvernul, dr. Al. Vaida-Voevod, fost primministru.

In stranelor profesionale sunt așezați dnii Valer Roman, subsecretar de stat la muncă, Nicolae Lupu, fost ministru reprezentând partidul național-tărănesc, Gh. Cipăianu, fost ministru, Iuliu Moldovan, prof. univ. președintele »Astrei«, Mihail Șerban, prof. univ. fost ministru, Alex. Borza, prof. univ., Augustin Maior profesor universitar Cluj, general Dănilă Papp, general N. Boeriu, general Nicolau din garnizoana Aiud, Aug. Caliani, director general în ministerul Instrucțiunii.

Din mulțime mai desprindem în graba unui moment atât de însemnat, figurilor dlor: Ilie Lazăr fost deputat în județul Maramureș avocatul Dr. Zaharie Boila, Ștefan Pop director școlar București, Dr. Nic. Pop medic București, Ionel Pop deputat, Păr. Baral, Oct. Prie cu doamna, Ioan Pop Zeicani, Dr. Petru Pal profesor Iași, Păr. Dumitru Man, Dr. Petre Porușiu profesor universitar Cluj cu doamna, dl inginer Lazar Cluj, Preasfințitul Iosif Pop abate de Săniob, Dr. Romul Boila profesor universitar Cluj cu doamna, prelatul Balázs dela Alba-Iulia, Vasile Candrea deputat și fost prefect de Turda, inspector școlar Silviu Teșosu, N. Wachsmann reprezentant al episcopului săsesc dela Sibiu, asesorul Proca dela Sibiu, prelații Keiser și Walther reprezentanții episcopului romano-catolic dela Timișoara, director N. Negruțiu Dumbrăveni, Laurențiu Moldovan funcționar superior București, Nicolae Marcu directorul băncii Gorunul Aiud, Ovidiu Hulea profesor Aiud, fostul prefect de Târnava-Mică avocat Dr. Ilarie Holom, dna Veturia Dr. Pop Abrud, Gheorghe Maior director de bancă Reghin, dr. Sorin Stoica medic maior Aiud, dr. A. Groze medic maior Aiud, Gh. Morariu, I. Albini, inginer Marcu Aiud, și alți actuali și foști parlamentari, actuali și foști prefecti, canonici, protopopi, preoți, etc. etc. Nu mai amintim de blăjeni. *II. Sa Iacob Popa și alți canonici servesc în jurul Episcopilor. Ilustritatea Sa canonicul Dr. Ioan Bălan a venit anume dela Roma pentru aceasta. Păr. Iuliu Maior* redactor al gazetei noastre, diacon din timpul vieții al răposatului, și Păr. Dr. I. Cristea, fostul secretar, servesc ca diaconi. Directorii școlilor și corpul profesoral e ocupat. *D. Al. Lupeanu-Melin*, directorul gazetei noastre, în calitate de președinte al comisiunii de presă, dă deslușiri gazetarilor, *D. dr. Virgil Baican*, medicul din timpul vieții al celui dispărut, dapănă amintiri din timpul nopților târzii petrecute alături de cel ce pleacă, și 'npreunate cu rugi fierbinți le 'ndreaptă spre Ceriuri.

*

In jurul sicriului, e jale de nedescris. mama Mitropolitului, gârbovită de ani și de griji își toarce'n lacrimi pe fața-i brăzdată durerea mută. Șiraguri, îi trec prin fața ochilor sufletești icoane din viața fiului său. L-a crescut drept ca bradul ce se înalță în munții Făgărașului, după ce l-a alintat în brațe iubitoare de mamă. Ș'apoi l-a pierdut, i-l-a furat neamul și biserica în slujba cărora și-a închinat pregătirea, puterea de muncă și dărzenia-i oltenească. Acum l-a regăsit. La 'nceputul veșniciei pe drumul căreia pornește, ochii săi blajini îl urmăresc cu aceiași

privire ca și acum sunt 62 de ani când a venit pe lume. Alături de mamă, frați, surori și rude iubitoare între cari și *d. S. Gizdavu*, prefectul județului nostru, îi stau de veghe.

*

Prohodul urmează lin, duios. Evangeliile se împletesc cu rugile și cântările corului, în aceeași înălțare spre Ceriuri.

In colțul unde gazetarii prind în slove marea înmormântare, un bătrân albit și gârbovit, fost sfetnic al dispărutului, își

Cuvântarea pâr. canonic dr. Victor Macaveiu

Dreptul în veac vor fi-vii, și întru Domnul plata lor, și puterea de grije pentru dânșii dela cel Preînalt. Pentru aceasta vor lua împărăția podoabei și stema frumuseții, din mâna Domnului. (Iațelepciunea lui Solomon C. 5 st. 16-17).

Intristată Adunare,

Nu voiu începe această cuvântare cu vorbe de efect, cu vorbe de patetism retoric. — Nu voi încerca să redau în graiu meșteșugit, durerea ce ne copleșește în clipa aceasta, când ne găsim aici, pentru a da onoarea ultimă marelui nostru mort, care a fost Mitropolitul Blașului, Mitropolitul tuturor românilor uniți cu Roma, Vasile Suci, marele Mitropolit, marele și învâțatul preot al bisericii sale, marele Român, marele animator al credinței, al pietății, al culturii neamului său.

Nu voiu încerca nici să desfășor și să expun pe larg vre-una din multele învățăminte creștinești, cari ni se îmbie cu prilejul morții unui om. — Căci moartea unui om este, între orice împrejurări, un prilej de meditare asupra sensului acestei vieți pământești, este un prilej de concentrare sufletească a celui mai intim eu al nostru, când ne facem un examen de conștiință, din care poate să rezulte o schimbare a întregii atitudini sufletești, a conduitei, a vieții, a faptelor noastre de pe acest pământ.

Un mormânt proaspăt își trezește gândul morții proprii. Și, ori cât ai fi un necredincios, un cicic al vieții, un epicureian, acest gând al morții te va sguduși totuși, te va cutremura, îți va flutura, din când în când măcar, pe dinaintea ochilor, *marea întrebare*: dar dincolo de mormânt ce va mai fi? — Nu cumva mai este ceva, în afară de trupul aruncat pământului? Nu cumva faptele noastre de aici — bune ori rele — mai au o consecință și dincolo?

In lumina învățaturii creștinești — care de altfel nu face decât să confirme rezultatul gândirii marilor filozofi, cari se întemeiază pe raționamentul minții naturale — viața de dincolo există.

Ne-o spun aceasta marii filozofi păgâni. Ne-o spune sbuciumul nostru sufleteșc: „*Nelinistită este inima noastră, până ce se va odihni întru tine, Doamne*“, a spus marele psiholog, sf. Augustin.

Și dacă mintea omenească ar mai avea totuși o umbră de îndoială, credința creștinească intervine și ne-o confirmă cu autoritatea lui Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, cu autoritatea bisericii pe care a întemeiat-o. „*Vine vremea... când morții vor auzi glasul fiului omeneșc și cari vor auzi vor învia. Și vor ieși cei ce au făcut bine întru învierea vieții, și cei ce au făcut rele întru învierea osândirii*“. Iar *apostolul Pavel* spune și el la Evrei 12—14, *că nu avem aici cetate stătătoare, ci cea viitoare căutăm*.

Faptele și viața unor oameni — de altfel — nici nu se poate explica și înțelege decât în lumina acestei fundamentale învățaturi creștinești, în care ei au crezut, au crezut adânc,

varsă 'n barba-i albă lacrimile de durere pentru un trecut ce se duce.

Prohodul e pe sfârșite. Pâr. canonic dr. Victor Macaveiu se desprinde dintr-acei din jur și pornește spre amvon să măcească lumii durerea bisericii române unite și a Blașului, la pierderea celui drag fiu și Păstor al lor, *Mitropolitul Vasile Suci*. Urcă treptele amvonului în parc'ar vrea să prelungească șederea în noi a marelui Arhieru. Apoi cu glas durere, rostește următoarea cuvântare:

cu tot sufletul lor, și au lucrat în conformitate cu această credință.

Socotiți doar, că mucenicii credinței și-au dat și-și dau viața lor, numai pentru că să pomeniți în Actele Sfinților, de către istoric omenească? Socotiți că cineva, un om cu judecată, este capabil să trăiască și să muncă, să sufere așa, cum de pildă a murit și a suferit fără murmur acela în jurul sicriului, căruia ne aflăm astăzi, — numai de dragul unei răsplătiri omenești, fie în bani, fie în onoruri, fie în așteptarea unui verdict, a unei conșcrairi pe paginile și ele adese trecătoare și schimbătoare — ale istoriei?

Nu. De o mie de ori nu.

Pilda este viața Mitropolitului Suci. Pilda și dovada vie și o predicare continuă, neîntreruptă a credinței într-o altă răsplătire — decât aceea pe care o poate lumea aceasta și viața aceasta.

Și întru adevăr, în văzul nostru s'a desfășurat această viață: o viață de muncă și activitate, închinată binelui și fericirii neamului și bisericii sale, în care s'a amestecat în ultimii 10 ani paharul amar al unei suferințe trupești care a adăus în plus o aureolă de mucenic în jurul capului său și a amintirii sale.

Și viața aceasta a fost așa, pentru că ce a trăit-o și-a dat bine seama, că „*nu avem aci cetate stătătoare*“ — că „*vine vremea, când morții vor auzi glasul trîmbiței de apol, când cărțile se vor deschide... scaunele se vor așeza, și Fiul omului va ședea pe scaunul mării*“ — la judecata cea mare.

In vederea și întru așteptarea acestei judecăți supreme, nepărtinitoare, fără de apel, fără putință de revenire, s'a pregătit el, lucrând și răbdând și „*lepădând toată sarcina trupească și păcatul ce ne înconjoară, cu stăruință alături gând la lupta ce ne este pusă înainte, căutând*“ — privire așintită mereu — spre povățuitorul și plinitorul credinței, Isus — cum spune Apostolul, către Evrei.

Lupta pământească a terminat-o. Marele dispărut credem că în ceasul morții sale putea să repete liniștit cuvintele acelui-așc Apostol către Timoteiu: „*Lupta cea bună m'am luptat-o călătoria am săvârșit, credința am păzit. Dar acum s'a gătit mie cununa dreptății care mi-a dat-o Dumnezeu*“.

Viața dispărutului.

Și acum îngăduiți-mi, Intristată Adunare ca în câteva linii mari să încerc a schița viața și faptele Mitropolitului Suci, mare și adevărat creștin, mare preot și arhieru, mare erudit, mare român.

Născut la Copăcel jud. Făgăraș, la 11 Ian. 1873 în ziua Anului nou, în sărbătoarea marelui Vasile, pe care i-l-au și ales păstor pârlnții lui, Ioan și Anica n. Comșii, plugar fruntași în comuna lor, — începe anii de școală la școala grănițarească română din sat, continuă la școala civilă de stat din Făgăraș, apoi la liceul din Blaș, unde face și bacalaureat

reatul — examenul de maturitate de pe atunci — în anul 1892.

În toamna aceluiaș an pleacă trimis pentru studii teologice, la Roma, ca elev al Colegiului grecesc, apoi al Colegiului de Propaganda fide, unde ia doctoratul în filozofie și teologie, și unde la 1895 în 14—VII primește și darul preoției prin punerea mâinilor Arhiepiscopului de rit grecesc Ștefan Ștefanopol.

Revenit în patrie, în vara anului 1898 e numit la seminarul teologic ca duhovnic și catehet la școala normală, iar în Noembrie profesor de teologie dogmatică la seminar și profesor de religione la liceul de băieți — Un timp oare care este și redactorul gazetei noastre săptămânale „Unirea”. — De la 1900—1905 este și prefect de studii la seminar, iar de la 1908 până la 1913 conduce ca rector Internatul de băieți, între timp, la 20 Aprilie 1910, fiind și ales canonic, în locul devenit vacant prin moartea regretatului Dr. Aug. Bunea.

Firește că în tot acest răstimp a avut și alte însărcinări: ca bibliotecar arhidiecezan, asesor și membru la diferite tribunale și comisii bisericești.

Puterea de muncă o dovedesc încă de pe acea vreme lucrările lui de literatură și știință bisericească. La 1906 publică un scurt studiu despre *Hipnotism și Spiritism*. La 1907 începe tipărirea *monumentalei sale lucrări de teologie dogmatică*: 2 volume de Dogmatică Fundamentală de câte 400 pagini tipărite în 1907 și alte 2 volume Dogmatică Specială de câte 600 pagini tipărite în 1908.

Este o operă de vastă erudiție, de migăloase cercetări în literatura veche creștină, precum și în literatura bisericilor răsăritene — pe care, în ultimii ani, li s'a cerut de la Roma să o traducă într-o limbă universală — pentru a putea fi utilizată pretutindeni în lumea științei teologice. Nu a ajuns să poasă împlini deplin această dorință pentru că acum nu-i mai ajungeau zilele și nopțile, pe care le jertfise studiului și scrisului în anii de profesură. A avut însă mângâierea de a o vedea tipărită în a doua ediție, în ediție revăzută și întregită cu câțiva ani în urmă.

Alte lucrări mai mărunte: manuale de școală pt. studiul religiunii, precum și un studiu asupra „Raportului dintre religione, știință și societate” au apărut pe rând, la 1909 și 1910.

Adunarea jubilară a „Astrei” din August 1911, la 50 de ani de la înființarea ei, fiind la Blaj, îl alege vicepreședinte al său, în care calitate rămâne mulți ani și după alegerea sa de Mitropolit, conducând efectiv un congres al „Astrei” la Sibiu, mi-se pure, după moartea președintelui Andrei Bârseanu.

Bun român, el la parte activă în luptele naționale ale neamului nostru dinainte de războiu. În campaniile electorale din 1905, 1907, ale Partidului național Român se dovedește un neînfricat propagandist. La 1916, la oaltă cu arhierii săi și cu ceilalți membri ai capitolului precum și cu profesorii și preoșimea din Blaj suferă internare la Oradea, unde trebuie să rămână aproape un an de zile.

După moartea fericitului Mitropolit Mihaly, Capitolul îl alege de vicar capitular la 25 Ian. 1918.

Cei cari n'au trăit acele vremuri și cei cari vor răsfoi numai cronica acelor ani, abia își vor putea da seama azi de greutatea prin care treceau atunci neamul și biserica românească unită. Va rămâne deci un *titlu de glorie* nepieritoare a clerului bisericii unite, că tocmai în acele vremuri, la 9 Maiu 1918 întrunindu-se sinodul electoral în vederea obșnutei candidări a celor 3 persoane, acest Cler, împotriva dorinței și voinței guvernului Ungar, alături de alți doi candidați tot așa de vrednici, a candidat și pe vicarul capitular Vasile Suciu

și încă la locul prim. — Vechea stăpânire unguerească, care șovăia neștilind dacă trebuie să facă propunere pentru unul sau altul din cei 3 candidați, nu a mai ajuns să-și spună cuvântul hotărâtor pentru complectarea Scaunului Mitropolitan de la Blaj. Această hotărâre a luat-o guvernul României întregite, însușindu-și dorința majorității voturilor Sinodului electoral și propunând spre înalta confirmare pe vicarul Vasile Suciu. La 9 August 1919 Pontificul Benedict XV publică Bula prin care îl numește de Arhiepiscop și Mitropolit de Alba Iulia și Făgăraș după câteva săptămâni în urmă, în Iulie 1919, cu știrea guvernului Român, procesul informativ a fost îndeplinit la cea mai apropiată Nunțiară, la Viena — ca martor fiind însuși acela care vă vorbește acum.

Iar la 15 Noembrie 1919 primul Mitropolit român de dincoace de Carpați face jorământul solemn de fidelitate în mâinile Regelui Ferdinand II la Sinaia, după ce în vremea frământărilor din toamna anului anterior fusese ales Președinte al Consiliului Național din Blaj, care apoi la 1 Decembrie la Alba Iulia să aclame cu toată lumea românească din Ardeal Unirea cu vechiul Regat și pe marele Rege Ferdinand. La 1 Ian. 1920, iarăși în ziua nșterii și patronului său „Sf. Vasile, fu consacrat în Catedrala aceasta. Acela care atunci, ca principe Moștenitor — a fost de fost de față la această serbare, și aroștin una din paginile cele mai pline de căldură și de omagiu pentru trecutul Blajului — pagină care va trebui odată săpată în marmoră și fixată pe pereții acestei catedrale. — Acelaș — în calitate de Rege — a ținut să fie reprezentat și astăzi, aici, prin trimisul sau special

imi închipuiesc, I. A. că în clipa când darul Arhieriei cobora, prin punerea mâinilor arhierilor consacrați, peste capul noului Mitropolit, în gândul acestuia a trecut de sigur mai întâiu icoana patronului său, a marelui arhieriu Vasile cel Mare din Cesarea Capadochiei ctitor de ordin călugăresc, mare învățat și doctor al Bisericii... Și de sigur, că prin gândul său s'au perădat într'o înșiruire lungă, icoanele marilor săi antecesori, pe scaunul de Episcop și Mitropolit al Blajului: icoana lui Inocenție *Clain*, făuritorul programului de revendicări pentru neamul românesc din Ardeal, icoana lui *Petru Pavel Aaron*, aschetul încins cu ciliciul de sarmă peste mijlocul său gol, deschizătorul de școli înalte și românești aci la Blaj, icoana postelnicului *Rednic* care se hrănea numai cu legume, icoana popularului și neobositului vestitor al Unirii, *Grigore Maior*, cel care fusese prin temeljele Muncașului, icoana chivernisitorului și organizatorului *Bob*, a distinsului *Lemenyi*, icoana Mitropolitului *Șuluflu* pe a cărui mormânt străjuesc veșnic cuvintele săpate în marmoră neagră: „Numai moartea mă desparte de Națiune”; în sfârșit, icoana lui *Vancea* al doilea întemeietor al Blajului, icoana milostivului *Mihaly*, toți pe o potrivă de mari, fiecare în genul său, toți pe o potrivă de mari și de corecți în vleața lor particulară și în activitatea lor bisericească și națională.

Și de sigur, din complectarea marilor lor virtuți și a binecuvântății lor activități s'a încheiat acel program de muncă, pe care Mitropolitul Suciu a căutat să-l realizeze în cursul Arhieriei sale. Și l-a realizat aproape în întregime.

Ideea unui *Orfelinat*, pentru orfanii din marele războiu, o concepuse și era în parte realizată, la moartea antecesorelui său. O clădire nouă, care astăzi este școala de meserii, s'a ridicat din pământ, cu stăruința vicarului, apoi Mitropolitul Suciu, din contribuția publicului. Tot pentru acest Orfelinat, cu sprijinul efectiv al Sf. Părinte de la Roma, s'a cumpărat

castelul de la *Obreja*, cu câteva zeci de jugăre moșie pusă în vânzare de către foștii lui stăpâni.

Peste câțiva ani începe *clădirea Institutului Recunoștinții* — conceput ca o contribuție de recunoștință din partea foștilor elevi ai școalelor din Blaj și a nenumăraților tineri intelectuali crescuți cu bursele Vlădicilor și ale canonicilor de aici. Și aici, alături de Regele Ferdinand care a semnat pe lista ce li s'a prezentat Lei 100 000, și pe care a prezentat-o apoi însuși ministrilor săi de pe atunci — alături ei, Sf. Părinte de la Roma a venit cu obolul său strâns din lumea întregă, ca să-l facă dar Mitropolitului Suciu și neamului românesc.

Acelaș lucru, cu Școala normală, cu Școala Comercială — clădiri cari vor aminti veacuri de a rânduri inițiativa culturală a stăpânului lor pentru care Dl. N. Iorga cu prilejul unor serbări de la 3/15 Mai aniversarea adunării de pe Câmpul Libertății de la 1848, a găsit un cuvânt de poreclă schimbată în renume, spunându-i: *Vasile Vodă* al cetății culturale de la Blaj.

Nu aş putea nici aproximativ să înșiruesc clădirile de biserică cari s'au ridicat, în Arhidieceza noastră, în acești 15 ani de Arhieriei sale, multe din ele, direct din *sugestia și inițiativa lui*.

Stăruie încă în mintea mea icoana aceluia copilăș, dintr'un sat de pe lângă Reghin — unde Mitropolitul în vizitațiune canonică, — văzuse bisericuța veche și spusese printre altele și un cuvânt de îndemn către credincioși, ca să înceapă un fond pentru clădirea unui nou locaș de închinare, înscriindu-se însuși cu o sumă oarecare nu îmi amintesc: 1000, 2000, 5000 Lei. — Și cum stam la masa preotului, după sf. slujbă, își face intrarea un băiețuș de vreo 8—9 ani care spune: Părinte, vreau să dau și eu ceva pentru biserică cea nouă. Am un mieluleț — am să-l duc la pășune, să crească mare, să-l vând apoi și banii să-l dau pentru biserică cea nouă!

Nu se știe iarăși nici măcar aproximativ, ce a dat din pungă proprie pentru clădiri de biserică, de case parohiale, etc.

Pot să confirm, personal că numai în ultimile 2 luni, din rezultatele economiei sale, a vărsat la Adm. C. Capitulară a fondurilor și fundațiilor noastre, peste 100 000 Lei pentru biserică nouă, din cari 45 000 Lei le-a vărsat la 23 Ian., două zile înainte de moartea sa.

Este deci vreo mirare, că după moartea lui delegații Capitolului mitropolitan au găsit în sertarul mesei sale, suma de — Lei 500?

Pentru a face aceste danii regești, firește a trebuit să cruțe, să meargă cu cruțarea până acolo, unde doctorul a trebuit să-l oprească și unde capitolul să reclame, în interesul sănătății și a prestigiului său de Mitropolit.

Nu a ajuns să vadă terminate chiar aci la Blaj două noi clădiri: capela Arhieriei și Palatul Cultural. Vitregia vremilor a ajuns prea mare.

În clădirile școlare a căutat să bage suflet. Clădiri noi — suflet nou!

Este inițiativa lui: *Congregația de surori* — călugărițele noastre, al căror ctitor sprijinitor și îndrumător de fie care zi a fost. Astăzi aceasta congregație, la a cărei înființare era și în temeiul național, își are fiecele sale în toate părțile țării, la Blaj, la Cluj, la sanatoriul din Alud, din Geoagiu, din Craiova, la spitalul din Reghin, crescute și conduse în adevăratul spirit călugăresc de rugăciune, de muncă, de jertfă.

Din preocuparea pentru viața și disciplina sufletească a preoșilor săi au răsărit *Exercițiile spirituale obligatorii* pentru Clerul din Arhidieceză: 4—5 zile de reculegere și curățire sufletească, petrecute în tăcere, în meditații religioase și rugăciune, pe cari le face fie-

care preot din Arhidieceză măcar din 3 în 3 ani.

Agru, Asoc. gen. a rom. uniți își datorește primele începuturi lui.

Astru (Asoc. studenților rom. uniți) asemenea, cu organizații de acțiune religioasă (nu confesională) și socială.

Și dacă voi mai aminti vizitațiile canonice până în anul când doctorii în Clinica din Cluj au trebuit să-i amputeze piciorul — iată am înșirat în câteva cuvinte ceace, odată și odată, va trebui spus și înșirat în pagini multe despre Mitropolitul Suciua ca păstorul bisericii sale.

Și poate aici e locul să mai adaug un cuvânt și despre Mitr. Suciua ca apărător și neînfricatul luptător pentru drepturile și prestigiul Bisericii sale, în cadrele noii așezări a Statului românesc.

Unii dintre noi am fost martori acestor lupte purtate, la București, în Senatul țării, în cabinetele miniștrilor, în comisiunile Camerei și Senatului. Dacă biserica unită a reușit să aibă situația care o are astăzi, să fie încadrată în Constituție și în legile țării așa cum este, meritul principal este al minții lui clare, al sufletului său deschis, al dăruirii sale românești și al încrederii absolute pe care toți factorii de seamă ai acestei țări au pus-o în caracterul acestui om de stâncă, de granit. Aici în țară la noi s'a bucurat de marea încredere a celor 2 Regi cari, pe rând l-au acordat două din cele mai mari decorații (marea cruce Ferdinand) și „Steaua României” ca și de încrederea tuturor guvernelor ce s'au succedat, dintre cari guvernul actual a trimis la Blaj astăzi pe 2 dintre membrii săi miniștri. Iar la Roma era de asemenea considerat și onorat cu deplină încredere a Sf. Scaun și cu afecțiune personală a Preafericitului Părinte care cu prilejul când l-a fost amputat piciorul stâng a spus o sf. Liturgie pentru sănătatea Mitropolitului Suciua dela Blaj. Acelaș sf. Părinte a descoperit Msg. Dolci, fostul nunțiu la București, dupăcum mă informează cineva care tocmai sosi dela Roma, — că la 1930, cu ocazia audienței avute, repausatul a fost atât de mișcat în fața sf. Părinte, încât a izbucnit în lacrimi, amintindu-și de dragostea ce l-s'a arătat și de binefacerile pe cari acelaș sf. Părinte le-a transmis, prin mâna sa, a Mitropolitului Suciua, pentru neamul și cultura românească. Iar astăzi reprezentantul sf. Părinte se găsește de asemeni, între ce-i cei înconjoară cu regretul lor.

Să mai amintesc de preocupările lui speciale din ultimii ani? De chestiunea românilor din America, de chestiunea credincioșilor noștri din V. Regat, expuși să cadă pradă sectelor, de chestiunea regiunilor săcucști pentru cari a reușit abia în ultimii ani să găsească totuși o înțelegere, pentru latura românească a problemei, izbutind să trimită acolo câțiva tineri preoți, bine pregătiți ca să lucreze în ogrorul bisericesc național, înfelenit de acolo.

Viața lui particulară?

Câtă vreme a fost sănătos, a muncit a alergat și a cruțat pentru alții. Dupăce a venit asupra lui încercarea boalei imobilizat pe scaunul dela biroul de lucru, a continuat să muncească, să cruțe, să rabde, să sufere fără un cuvânt de murmur, fără un cuvânt de cârtire. Poate că recita în gând vorba Apostolului: *Domnul pe cel bun îi ceartă*, poate îi venea în minte suferința lui Iov și triumful final al răbdării acestuia, poate își reamintea cuvântul înțelepciunii lui Solomon: *Dreptii în veac vor fi și Domnul plata lor și purtarea de grijă pentru dânșii dela cel Preaînalt.*

Astăzi Mitropolitul Suciua pleacă pentru totdeauna dintre noi. Pleacă, în zile grele pen-

tru biserica sa, și grele și pentru neamul și țara sa.

Cu doliul și cu durerea rudenilor sale mai apropiate între cari și buna lui măică, care își supraveștește marele fiu, apoi un frate iubit și 3 surori în viață, cu această durere să înfrățește durerea unei biserici, doliul neamului românesc, care recunoscător și în chip așa de demn, prin reprezentanții cei mai autorizați, se înșirue astăzi lângă sicriul marelui său fiu.

Blajul, și biserica unită prin glasul meu, mulțumește pentru acest omagiu pe care cel dispărut l-a meritat din plin.

De acum e rândul și e datoria celor rămași să-i păstreze amintirea și să continue a se inspira din viața și faptele lui.

Cuvântarea dlui ministru Lapedatu

Depunem, azi, spre veșnică odihnă, în acest istoric pământ al Blajului, trupul liberat, în sfârșit, de îndelunga-i și trudnica-i obidă a celui ce a fost până alaltăieri, arhiepiscopul și mitropolitul Vasile, și deși știam bine că — dată fiind natura gravă a boalei de care suferia în ultimii ani — sfârșitul fatal poate veni în orice moment, totuși, de când el s'a produs, o grea și copleșitoare durere a cuprins și învâluit sufletele noastre.

Căci, în răposatul în Domnul, pierdem pe omul care și-a îndurat cruda-i soartă cu o virtute sufletească și resignare creștinească, cum, desigur, numai la mucenicii de odinioară mai putem găsi asemănare, — pe românul bun și de inimă, care întreaga-i viață, și-a păstrat, genuine, firea și mentalitatea, credințele și sentimentele aduse din lumea bravă și vrednică a țărânilor din care a poroit, — pe profesorul și cărturarul, învățat și luminat, serios și conștiincios, care și-a închinat munca istovitoare, de zi și de noapte, creșterii și educației tinerimii clericale, dezvoltării și înalțării literaturii religioase — pe prelatul, care, ajuns la cea mai înaltă treaptă ierarhică a bisericii sale a înțeles și a știut să-i reprezinte, să-i susțină și să-i apere interesele vitale cu cea mai înaltă conștiință a îndatoririlor sale și cu cea mai devotată râvnă a demnității sale.

În această din urmă demnitate și în rolul pe care l-a îndeplinit în cadrele ei, posteritatea va judeca și aprecia, de bună seamă, pe răposatul în Domnul Arhiepiscop și Mitropolit, ca pe unul din cei mai meritoși și valoroși ierarhi ai bisericii române unite și, în acelaș timp, din cei mai buni și mai devotați filii ai neamului. Căci, deși, relativ, scurtă, păstoria sa a căzut în vremurile de mari schimbări și prefaceri, de nouă așezări și orânduiri ale României întregite, cari priveau și atingeau, în cel mai înalt grad, și biserica în fruntea căreia mult regretatul Mitropolit ajunsese.

De aci marea sa grijă și neogolita sa râvnă nu numai de a păstra acestei biserici și instituțiilor ei pozițiile dobândite prin lupta și jertfa predecesorilor, ci și de a-i asigura, în mijlocul acestor prefaceri și schimbări, așezări și orânduiri, o situație prin care să-și poată îndeplini, și mai departe, misiunea pe linia vechilor și glorioaselor tradițiuni și în spiritul nouilor și inexorabilelor necesități.

Lupta aceasta a fost, se știe, grea. Numai cei ce l-am văzut și l-am urmărit de aproape întru apărarea drepturilor și promovarea intereselor bisericii române unite, știm cât suflet eroic a cheltuit fericitul în Domnul, ca nimic din patrimoniul moral, spiritual, cultural și național al înaltașilor să nu se piardă și ca opera lor să fie asigurată în dezvoltarea ei prin noui așezăminte școlare și bisericești, sociale și filantropice.

Și suntem convingși că el, cel dus — de acolo unde este acum — va avea un cuvânt de ocrotire pentru biserica sa, pentru neamul său românesc și că bunul Dumnezeu, pentru vrednicile lui, va adăuga să sporească mila sa și harurile sale asupra bisericii văduvite și asupra neamului pe care atât l-a iubit.

Cu această convingere, despărțirea pare că e mai ușoară!

Spiritul lui mare nu ne-a părăsit, rămânând între noi. Trupul, — da, până la învierea de obște.

Iar până atunci, noi îi dorim din adânc sufletului nostru:

Odihnească în pace și țărâna să-i ușoară. Amin

Înalta conștiință și profundul simțământ al îndatoririlor sale, care l-au dat tăria rezistenței, l-au adus și mulțumirea izbândă. Căci biserica i este, astăzi, deplin asigurată rosturile ei deplin lămurite în cadrul vieții naționale. Meritul este și rămâne, pe de-a-tregul, al fericitului mitropolit, ca conducător al vrednicilor și zeloșilor săi colaboratori. Știe întreaga lume românească și o vor mărturisii, deapurarea, monumentalele ctitorii și numeroasele așezăminte de tot felul cu cari ținut să împodobească acest istoric centru al Blajului, crescându-i în chip așa de însemnat viața culturală și prestigiul național.

E firesc, deci, ca Ierarhul care astfel știut să fructifice talantul încredințat lui de Celatotputernic și se lase în urmă o operă așa de frumoasă, să-și fi așteptat deslegarea din această viață pământească cu liniștea seninătății pe care l-o dădea conștiința datoriilor împlinite și chiar a jertfei de sine. E firesc, iarăși, că moartea lui să fi înlocuit numai pe credincioșii pe care l-a păstrat cu atâta demnitate și vrednicie, ci întreaga lume românească, care știe și cunoaște rite pe cari și le-a câștigat în viața marelui nostru.

Iată de ce, guvernul țării socotește de sa înaltă datorie să dea expresie acest doliu, omagiu, cel dintâlu, memoria marelui defunct. Cu pietate și respect, mă inclin ca reprezentant al său, în fața rămășițelor mănestești ale celui ce a fost dr. Vasile Suciua aducând amintirea sale scumpe și în neuitate prinusul întregii și bine meritatelor noastre, pe care l-o datorește România întregită, pentru partea sa de contribuție la opera de nouă organizare și de consolidare a vieții noastre de stat.

În numele bisericii romano-cato-

I. P. Sf. mitropolit Cisar a spus următoarele cuvinte

Sunt copleșit de emoție înaintea sicriului mitropolitului Suciua, încununat de prelați, teologi, intelectuali, toți veniți să ia parte doliul Blajului.

Vasile Suciua a intrat în personalitate sa armonia, virtutea, știința și patriotismul. Dovada cea mai bună că ilustrul defunct a fost un bun creștin și patriot, este că dăruia sa pentru crearea unei opere de înțelegere între toții fiii țării.

Suciua s'a gândit mai mult la aproapele său decât la sine. Viața sa este o pildă de fapte bune. Cel din sicriu a fost chemat către Domnul, — în deplină nădejde — pe a primi răsplata greutăților și suferințelor timpului vieții. Faptele lui frumoase își primi răsplata. „Domnul din ceruri te-a strigat pe nume și ai răspuns: Iată-mă Doamne”.

In numele bisericii romano-catolice din România, îți spun: Dormi în pace în glia strămoșească iar sufletul tău nobil suindu-se spre ceruri, să se roage pentru cei rămași și pentru scumpa noastră patrie.

Au mai vorbit apoi d-nii Dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii, Iuliu Moldovan președintele „Astrei”, dr. Nicolae Lupu, vicepreședinte al partidului național-țărănesc, Al. Borza, profesor universitar, dr. Pal-Iași, d-na Livia Boilă, prof. Coriolan Suciu, prof. Pădureanu și stud. Biriș. Din lipsă de spațiu, aceste cuvântări le vom publica în numărul viitor.

*

Lumea se înșirue apoi în convoi funebru și pornește spre cimitir. Muzica militară răsună jalnic alături de corul mixt al catedralei. Fețe bisericesti, mireni, militari și școlari, și lume nesfârșită. Drapelele îndoliate, fluturate de vânt, i-se 'nchină.

În fața groapei deschise, Arhierul cel mai bătrân rostește deslegarea. Și pământul rece cade peste sicriu greu, nepăsător ca un ultim cuvânt într'o pagină de istorie.

S. Orlan

Telegrame de condoleanțe

Din mulțimea telegramelor sosite din prilejul morții Mitropolitului Vasile, publicăm deocamdată următoarele:

București. Palatul Regal. Vicar General, Blaj, Adânc intristat de vestea morții Înalt Prea Sfințitului Vasile Suciu, primul Mitropolit al României întregite, trimite Arhidiecezei și bisericii unite române toate condoleanțele. — *Carol.*

București. Mă închin cu emoție în fața rămășițelor Mitropolitului Suciu mare slujitor al credinței divine, mare slujitor al credinței naționale. Vă rog să fiți interpretul simțimentelor mele pe lângă toți cei îndurerați. *Gh. Tătărașcu.*

București. Copleșit de adâncă durere, te rog să primești și să împărtășești veneratului Capitu și întregului cler Arhidiecezan cele mai sincere condoleanțe pentru trecerea la cele eterne a marelui Mitropolit Vasile Suciu. Biserica noastră și-a pierdut luminoasa sa căpetenie, neamul românesc un luptător național distins de pe vremuri de opresiune, culturală românească un strălucit slujitor, în vecl pomenirea lui. — *Iuliu Maniu.*

București. Iau parte cu adâncă durere la pierderea harnicului ctitor al meritoaselor biserici pe care cu jertfa sănătății a servit — până la ultima clipă. — *Iorga.*

București. Profund mișcat rog Prea Veneratul Capitu Mitropolitan să binevolască a primi expresia celor mai vii condoleanțe pentru trecerea la cele veșnice Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Vasile Suciu, pe care posteritatea îl va așeza în rândul marilor ctitori ai neamului și binefăcători ai bisericii române unite. La înmormântare voiu participa personal. — *Ministru Al. Lapedatu.*

București. Sunt adânc îndurerat de obșteșcul sfârșit al Mitropolitului Vasile Suciu, prin calitățile sale strălucite și înfăptuirile mari a înscris o pagină de glorie în istoria neamului și a intrat în rândul marilor arhierii Blajului ce au bine meritat dela patrie și neam. Odată cu omagiile mele îndurerate a luse memoriei marelui dispărut, primiți expresiunea cea mai adânc simțită a condoleanțelor mele pentru pierderea suferită de biserica română unită. — *Ministru Secretar de Stat, Valeriu Pop.*

Sibiu. Astra culturală deplânge moartea prea înaltului prelat și a valorosului membru onorar și fost vicepreședinte. Președintele Astrei va fi de față la funerarul *Biroul Astrei.*

București. Adânc îndurerat deplânge moartea vrednicului și preabunului arhipăstor. *Sextil Pușcartiu.*

Noul vicar capitular

În ziua de Joi, 31 Ianuarie, a treia zi după înmormântare, membrii capitolului bobian (canonicii) s-au întrunit în ședință ca să aleagă pe vicarul capitular, adică pe conducătorul eparhiei văduvite, până la numirea noului mire. Alesul are, după canoane, toată puterea arhiepiscopescă, în afară de cea a sfințirii preoților și a purtării podoabelor episcopesci.

În alegerea din 31 Ianuarie, canonicii din Blaj, au ales vicar și conducător al arhidiecezei orfane, pe Reverendisim Sfinția Sa Păr. *Dr. Victor Macaveiu*, unul dintre înalții sfințnici ai răposatului arhipăstor.

Nou alesul conducător al bisericii Blajului în timpul văduviei, a fost și până aci unul dintre fruntașii preoției românești, cunoscut în toată țara și ca scriitor, om de penă, mult timp parlamentar și conducător politic, fost vicepreședinte al Senatului dela București. S'a născut în anul 1877 în ținutul Făgărașului, dintr'o familie aleasă. A învățat teologia în Blaj iar doctoratul l-a luat la universitatea din Viena. A fost mult timp profesor la teologie, apoi rector al internatului vancean de băieți și din 1920 canonic.

Ca mănuiitor de condeiu încă din tinerețe s'a făcut cunoscut prin traducerea frumoasă a vestitei cărți „Tragedia Calvarului”, apoi ca unul dintre întemeietorii revistei bisericesti „Cultura Creștină”. În timpul din urmă s'a ocupat mai ales cu revederea și tipărirea cărților de slujbe bisericesti, înoinind într'un chip cum nu se poate mai norocos „Liturgierul” și „Orologhionul”. În viața Blajului a avut un rol foarte însemnat ca președinte al băncii „Patria”, președinte al societăților corale și înfăptuitorul luminei electrice în vechea metropolă culturală a neamului. Până la alegerea sa ca vicar capitular a fost și președintele organizației județene a partidului național țărănesc, luptând pentru aducerea prefecturii județului Târnava Mică la Blaj. Pentru numeroasele sale merite naționale și patriotice a fost distins cu multe medalii și decorațiuni.

Alegerea Rev-lui *Dr. Victor Macaveiu* în fruntea eparhiei văduvite a fost primită la Blaj cu mare bucurie. Toate cercurile sunt convinse că soarta arhidiecezei, pe timpul sedisvacanței, este depusă 'n mâni bune și pricupte.

Îi dorim și noi, din toată inima sănătate și tărie, să-și poată îndeplini greaua misiune ce i-s'a încredințat, spre binele bisericii și al neamului!

Ziua Unirii la Blaj. Ziua de 24 Ianuarie a fost sărbătorită la Blaj cu tot fastul cuvenit. La ora 11 s'a slujit în catedrală un tedeum la care au luat parte profesorii și elevii școlilor din localitate. După serviciul religios fiecare școală a sărbătorit marea zi prin cântări și declamări și câte o conferință ținută de câte un profesor.

Măria Sa Voevodul Mihai la Belgrad. Alteța Sa Voevodul Mihai, se află de câteva zile în capitala Jugoslaviei. Principele moștenitor al tronului românesc se află în străinătate încă de mai multă vreme și acum e în drum spre casă. În gara Belgradului, unde a ajuns însoțit de un ministru român, a fost întâmpinat de trimișii regelui Petru al II-lea, de Românii afiați acolo și de înalți slujbași ai ministerului de externe jugoslav. Cele câteva zile cât va sta acolo, va fi oaspele vărului său, micul rege al Jugoslaviei, pe care și Măria Sa l-a avut de oaspe, altă dată, când era rege iar vărul său prinț.

Guvernul român e bolnav de gripă. Aproape toți miniștrii sunt bolnavi de gripă. Astfel, duli primministru Tătărașcu, V. Stăvescu ministru de finanțe, I. Inuleț de interne, Valer Pop ministru de stat, de I. Costinescu ministrul sănătății și d. Mitliță Constănescu subsecretar de stat la finanțe.

Di Iuliu Maniu e bolnav. Fostul președinte al Consiliului de miniștri, di Iuliu Maniu, se află bolnav de gripă la Bădăcinii. D-Sa s'a pregătit să ia parte la înmormântarea I. P. Sf. Mitropolit Vasile. Și-a pregătit cuvântarea pe care avea să o rostească, și-a cumpărat bilet de tren, urma numai să plece. S'a simțit însă rău, și fiindcă avea o temperatură de peste 38°, a fost silit să rămână acasă.

Wilhelm, fostul împărat al Germaniei, a implinit 76 de ani. Nu de mult s'au implinit 76 de ani dela nașterea lui Wilhelm, fostul împărat german, care după războiu a fost silit să-și părăsească țara și s'a stabilit la Doorn. Un ziar englez scrie că s'a încercat un atentat împotriva fostului împărat cu acest prilej. Nu se știe însă cu siguranță dacă această știre e adevărată ori nu.

Obrăznicii ungurești. Cu prilejul zilei de 24 Ianuarie, o doamnă din Cluj s'a plâns poliției că în decursul nopții cineva i-a frânt drapelul național pe care l-a arborat în fața casei. Poliția a pornit imediat cercetări și a descoperit pe cei vinovați. Ei sunt niște unguri cari au mers până acolo în obrăznicia lor încât, după ce au chefult bine, au sfâșiat drapelul național al țării care-i găzduiește cu o bunăvoință ce rar o găsesc în alte țări. Nici nu încercăm să ne gândim că ce-ar fi pățit niște români dacă ar fi făcut același lucru pe vremea stăpânirii maghiare.

A înebunit unul dintre atentatorii dela Marsilia. La vremea sa am scris pe larg despre un oarecare Malby, care a fost între cei sortiți să omoare pe regele Alexandru al Jugoslaviei la Paris, în caz că nu l-ar fi putut omorî tovarășii săi la Marsilia. El a fost prins și dat judecării pentru tovarășie la omor.

Acum mai nou primim știrea că a început să dea semne de om care nu-l în toate mințile. Doftorii închisorii l-au vizitat și au văzut că într'adevăr au de-a face cu un nebun.

Numele românești de familie. Marele cărturar al neamului, d. prof. N. Iorga, a ținut săptămâna trecută o vorbire despre numele românești de familie. Dsa le-a împărțit astfel: unele cari n'au nici un înțeles. Astfel sunt: Cotărlă, Țoancă, Totoiu ș. a. Unele sunt în formă românească dar de origine străină: Bologa (unguresc), Osvadă (nemțesc). Alte nume arată origina națională celui ce le poartă: Turcu, Ungureanu, (român din Ardeal), Săculu, etc. Alte nume arată regiunea celor ce le poartă: Macanu, Cojanu (dela șes), Țăranu (dela țară) Munteanu (dela munte), Câmpeanu ș. a. Unele nume arată o parte slabă: Știchel (cel știrb), Blegu, Minciună, Benga (drac) etc. Alte nume arată nume de animale: Cipariu (șipar, un pește). Unele nume sunt de laudă: Blându, Dragu, Ineu, etc. Altele arată o întâmplare: Lăpadatu, Botez, Sterpu (care a rămas fără copii) etc. Cu acest prilej d. Iorga a spus că pe când era copil, tovarășii săi de joacă îi ziceau Nunută Măturol (fiindcă era subțire la trup).

O pedeapsă foarte aspră. În Germania s'a introdus o pedeapsă nouă. Judecătorii vor putea pune anumite persoane „în afară de lege”. Această pedeapsă este foarte aspră. Cel lovit de ea e pierdut, nu mai are nici un drept, nu mai are cui se plânge căci judecătorii nu-l mai apără. Va trebui deci ca singur să lupte cu întreaga societate. Această măsură dovedește, cât de mult s'a stricat lumea de azi. Cinste și omenie nu mai e, și nici împlinirea cuvântului dat. Și atunci oamenii legii sunt siliți să aducă legi așa de aspre cum e aceea despre care am scris.

Un câine credincios. Acum sunt 10 ani, un american a căzut dela o înălțime oarecare și a trebuit să fie dus la spital. Câinele său, un câine credincios, ciobănesc, a alergat în urma mașinei care-l ducea stăpânul spre spital. Ajuns aici, bolnavul a fost dus la etaj cu ascensorul (dulap care te urcă sus cu electrică). A doua zi a murit și-a fost înmormântat. De atunci însă, câinele n'a părăsit locul de unde a plecat ascensorul. De câte ori se coboară cineva se veselește că-i vine stăpânul. Acum, după 10 ani, câinele a murit așteptând.

A volt să fie vlădică cu tot prețul. Preotul ortodox Ștefan Nemet din Szentes (Ungaria) a voit să întemeieze acolo cu tot prețul o episcopie ortodoxă maghiară, fiind el cel dintâi episcop al acelei eparhii. Sfătuindu-se cu preoții din jur, aceia l-au și ales de episcop al lor, iară el s'a rugat numai decât de toți episcopii ortodocși din Jugoslavia, Cehoslovacia, Polonia și România, ca să-l hirotonească într-un episcop. Nici unul însă n'a voit să-l hirotonească. Numai patriarhul siriac — Iacobit Ignățiu Avram T. din Homs, s'a îndurat de l-a hirotontit. Acest patriarh însă, fiind eretic monofizit și guvernul ungar nerecunoscând această erezie ca confesiune în stat, părintele Ștefan Nemet a rămas episcop fără eparhie și fără credincioși. Așa pățește cel ce își caută, prin episcopie, mărirea sa proprie și nu mărirea lui Dumnezeu.

Au intrat lupii în sat. Într-o comună din jud. Bihor, ziua în amiaza mare, au intrat haite întregi de lupi. Din grajdul unul locuitor, au scos un vițel, l-au sfâșiat și s'au ospătat împreună. Alte pagube n'au făcut căci au ieșit toți locuitorii comunei și l-au alungat.

Ce este mai nou în țară

În partidul liberal al dlui Gheorghe Brătianu e fierbere mare. Partidul D.-Sale a dat mâna cu acel al dlui Mareșal Averescu. S'a fost hotărât apoi ca să se facă un manifest (scrisoare) către țară, prin care să aducă la cunoștință populației țării această legătură. Dar guvernul a oprit publicarea acestui manifest, și astfel el a rămas între teacșurile mașinării din București.

D. Gheorghe Brătianu s'a supărat rău de tot pentru acest fapt și spune'n gura mare tuturor că o să facă zile amare guvernului din această pricină. Cică o să facă interpelare (întrebare) la Camera și se vorbește că va fi susținut cu acest prilej și de celelalte partide de opoziție.

În partidul național-țărănesc s'au mișcat din nou valurile tulburii. D. V. V. Tilea, fost ministru și care e șeful organizației național-țărăniste din Sibiu, a ținut mai săptămâna trecută o adunare cu partizanii săi, căci mulți membrii ai organizației îi sunt potrivnici. În adunarea ținută, a dat afară din partid pe cei potrivnici și a ținut o cuvântare în care a atacat rău de tot pe d. Iuliu Maniu.

Vorbirea ținută însă nu i-a fost a bine. D. Maniu n'a vrut să-i răspundă, s'au găsit însă alții cari i-au răspuns. Organizația național-țărănistă din Salize încă a doua zi a trimes la Cluj o scrisoare, prin care spune că se alătură dlui Maniu și deci îl părăsește pe d.

Două copile au fost sfâșiate de lupi. În iarna aceasta prăpădul lupilor a fost mai mare ca în alți ani. În jud. Năsăud mai ales, s'au întâmplat așa grozăvenii încât au scris despre ele și ziarele franceze. În zilele trecute, tot în acest județ, pe ulița unei comune au fost sfâșiate de lupi două copile. Nefericitele copile au plecat împreună la o familie. Cum erau în marginea satului, au întâlnit o haită de lupi care în câteva secunde, fără să mai poată sbiera barem, le-a sfâșiat.

Un avion încărcat cu aur a căzut în mare. Un avion englez a fost încărcat la Paris cu bucăți de aur în valoare de 6 mil. lire sterline. Acestea trebuiau duse la Londra. În drum spre Anglia, s'a iscat o furtună puternică. Mașinările avionului s'au stricat și astfel a căzut în mare. Un vapor de poliție, care-l urmărea, l-a prins și l-a tras la coastă. Camera unde era aurul însă s'a spart, astfel că aurul a rămas în fundul mării.

În Polonia zăpada a atins înălțimea de cinci metri. Primim știrea că în Polonia, vecina noastră dela miază noapte, s'a pornit o iarnă cumplită de tot. Un viscol puternic ridică munți de zăpadă și peste câteva clipe îi împrăștie larăși. În o parte a țării nu mai circulă nici un tren căci liniile sunt toate înzepezite. Zăpada a atins în unele părți înălțimea de cinci metri.

Din pricina morții I. P. Sf. Mitropolit Vasile, balul pregătit de Reuniunea femeilor gr. cat. române din localitate, nu se va mai ține.

Tilea. Tot astfel au scris dlui Mihalache președintele partidului național-țărănesc mulți fruntași sibieni, între cari dl. general Gheorghe Moga, Ion Boeriu, Ieronim Stoichiță, Nicolae Bratu, foști deputați ș. a. O delegație a cerut a dlui Mihalache ca să dea afară din partid pe d. Tilea.

În decursul săptămânii trecute, partidul dlui Mihalache și-a întărit rândurile. S'au inseris în partid și au fost primiți în mod oficial 11 generali și coloneli (în rezervă). Primirea noilor membrii s'a făcut într-o ședință sărbătorească.

Săptămâna schimbărilor

În mai puțin de o săptămână s'a schimbat guvernul în Bulgaria, Rusia și Italia.

Când încheiam numărul trecut al gazetei, am primit știrea că d. Gheorghieff, fostul primministru al Bulgariei a demisionat.

Cetitorii noștri își amintesc poate cum a ajuns acest domn în fruntea statului vecin. Înainte cu nouă luni, jurat fiind de ofițerii din Capitala țării a intrat noaptea în palatul regal și silit pe rege să schimbe guvernul. S'a făcut adevărată o lovitură de stat.

După nouă luni de guvernare Gheorghieff s'a retras. Se spune că motivele ar fi cam următoarele: Guvernul trecut nu era tocmai în bune legături cu regele țării; care nu uita nici cum că el a fost silit să iscălească ultima schimbare de guvern. Poporul bulgar însă, ține foarte mult la regele din această pricină guvernul n'a putut să câștige nici decât încrederea poporului.

Pe lângă aceasta, Bulgaria trece printr-o lipsă mare de bani. Acest lucru a grăbit căderea dlui Gheorghieff.

Noul primministru e un militar generalul Zlateff, care până acum a fost ministru de războiu.

*

În Rusia încă au fost schimbări politice în săptămâna trecută. Aici guvernul nu se numește, ci se alege și nu are prea mare însemnătate, căci țara o conduce partidul comunist pe brațul de fier al lui Stalin.

În fruntea republicii rusești a fost reales ca președinte tot Kalinin, care a fost și până acum. Guvernul e aproape tot același. E interesant că în fruntea ministerului de finanțe a fost numită o femeie.

*

În ziua de 24 Ianuarie, guvernul Italiei a fost remaniat (schimbat). Plecat din guvern vreo 10 miniștri și subsecretari de stat, primind alte semnate posturi.

Amintim cu acest prilej că Mussolini, pe lângă faptul că e prim ministru mai conduce încă șapte ministri și anume:

Ministerul de interne, de externe, de războiu, marină, aviație, colonii și orașeni.